Gemeente Amsterdam
Zuid

Gebiedsplan 2022
De Pijp, Rivierenbuurt

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied De Pijp, Rivierenbuurt en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2022 gaat doen.

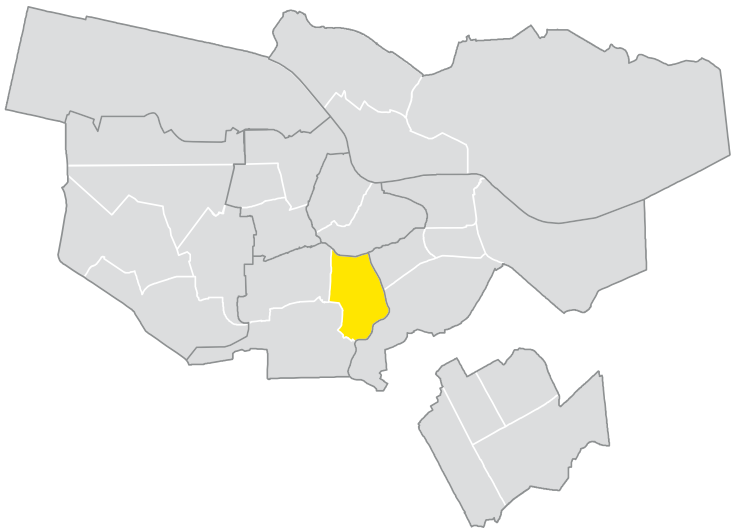

Inhoud

Inleiding 3

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022 5

Focusopgave 1 Samenhangende aanpak sociale problematiek in de Diamantbuurt, de Burgemeester Tellegenbuurt en de Rijnbuurt-West 8

Focusopgave 2 De sociale functie van drie pleinen versterken 12

Focusopgave 3 Samenwerken aan een gevarieerd winkel- en horeca-aanbod, passend bij het karakter van De Pijp 16

Focusopgave 4 Een leefbare en duurzame Pijp 21

Focusopgave 5 De Rivierenbuurt klimaatbestendig maken 25

Focusopgave 6 Fijn ouder worden in De Pijp, Rivierenbuurt 28

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. Net als vorig jaar brengen we in de gebiedsplannen focus door per gebied maximaal zes integrale focusopgaven op te nemen. Dat zijn dit jaar de belangrijkste opgaven in het gebied waarmee we het verschil maken en maatwerk leveren in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's. Een focusopgave heeft een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering.
De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan de realisatie van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Totstandkoming gebiedsplan 2022

Sinds 2016 werkt de gemeente Amsterdam met gebiedsagenda's waarin de prioriteiten voor een periode van vier jaar zijn opgenomen. Deze agenda's worden opgesteld in nauwe samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties in het gebied, en zijn een weerslag van analyses en gesprekken in de buurt. Op basis van de gebiedsagenda wordt jaarlijks een gebiedsplan opgesteld met daarin de belangrijkste opgaven per gebied. Per focusopgave worden alleen de belangrijkste activiteiten vermeld die voor het komende jaar op het programma staan. Het is geen uitputtende lijst van wat er in het gebied gebeurt, maar een overzicht van onderwerpen die dat jaar extra aandacht krijgen. Het gebiedsplan van 2022 bouwt voort op de acties die in 2021 in gang zijn gezet.

Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties weten goed wat er leeft op straat en in de buurt. Bovendien zijn er veel bewoners en ondernemers die zelf willen bijdragen aan verbetering van hun leefomgeving. De gemeente Amsterdam speelt daar graag op in: samen doen wat er nodig is in een gebied. De contacten die wij dagelijks in de wijk hebben, zijn dan ook een belangrijke bron bij het opstellen van de gebiedsplannen. Net als in 2020 heeft het coronavirus ook afgelopen jaar impact gehad op de samenleving. Behalve de sociale gevolgen, zoals toenemende kwetsbaarheid en eenzaamheid van inwoners, zien we ook een effect op de fysieke leefomgeving: de openbare ruimte staat onder druk door het toenemend gebruik ervan. In de gebiedsplannen 2022 is er daarom aandacht voor de versterking van de sociale veerkracht van bewoners en voor de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving. In verband met de coronamaatregelen is er ook gekeken naar alternatieve vormen om met bewoners in contact te blijven.

Zo zijn signalen uit de buurt in de periode van 14 juni t/m 11 juli 2021 opgehaald door middel van een buurtenquête. In die enquête is gevraagd hoe bewoners hun directe leefomgeving ervaren, welke thema's zij belangrijk vinden en welke verbeterpunten zij zien voor hun buurt. In de gebieden Buitenveldert, Zuidas, De Pijp, Rivierenbuurt en Oud-Zuid hebben 2.511 bewoners de buurtenquête ingevuld. De resultaten zijn verwerkt in de gebiedsplannen voor 2022.

Naast de informatie uit de buurt dienen ook de afspraken in het coalitieakkoord als fundament voor het gebiedsplan. Daarmee komen in het gebiedsplan zowel de signalen uit de buurt als het geldende beleid tot uiting.

Samenvatting

De Pijp en de Rivierenbuurt zijn populair bij bewoners en bezoekers. Deze populariteit brengt ook uitdagingen met zich mee op het gebied van leefbaarheid, aantrekkelijkheid en verblijfskwaliteit. Buurten met een grote groep kwetsbare bewoners vragen extra aandacht.

In enkele buurten binnen het gebied De Pijp, Rivierenbuurt, waaronder de Diamantbuurt, de Burgemeester Tellegenbuurt en de Rijnbuurt-West, wonen grote groepen kwetsbare bewoners. Met alle partijen in deze buurten werken we aan een samenhangende aanpak van de sociale problematiek. Pleinen vervullen een belangrijke rol bij het versterken van de sociale cohesie en het bieden van een stimulerende omgeving voor de jeugd. We continueren de versterking van de sociale functie van drie pleinen en het streven naar een ouderenvriendelijke wijk. De Pijp, Rivierenbuurt heeft het grootste aantal 65-plussers van Amsterdam en deze groep zal de komende jaren groeien, wat specifieke uitdagingen met zich meebrengt. Ook in 2022 gaan we ouderen helpen om meer gebruik te maken van de beschikbare mogelijkheden om hun woon- en leefsituatie te verbeteren.
Door de vele bezoekers staat vooral in De Pijp de openbare ruimte onder druk en komt de leefbaarheid voor bewoners in het gedrang. In het streven naar een leefbare en duurzame Pijp zijn heldere keuzes gemaakt: meer ruimte voor voetgangers en fietsers en voor spelen en ontmoeten, minder ruimte voor auto's.
De ambitie om de buurteconomie te versterken, vraagt om maatwerk per gebied. De coronacrisis heeft de ondernemers in De Pijp en de Rivierenbuurt hard geraakt en de uitdaging is om mee te bewegen met de ontwikkelingen, zodat het winkel- en horeca-aanbod blijft aansluiten op de behoefte van bewoners en bezoekers, maar met behoud van het unieke karakter van De Pijp.
De Rivierenbuurt is een van de buurten in de stad waar de klimaatverandering zich het sterkst laat voelen. We continueren de brede samenwerking met bewoners, ondernemers, partners en de gemeente om de Rivierenbuurt klimaatbestendiger te maken door hittestress en wateroverlast te verminderen.

Onze inzet beperkt zich niet tot deze focusopgaven. Via onze reguliere werkzaamheden en de bijdrage aan stedelijke programma's blijven wij ook in 2022 werken aan de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022.

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022

Iedere vier jaar stelt de gemeente samen met bewoners, ondernemers en partners per gebied een agenda op. De gebiedsagenda laat zien wat we in die periode gezamenlijk in een gebied willen bereiken. We gebruiken de agenda om de gebiedsspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Aan de hand van maximaal 6 prioriteiten per gebied worden de belangrijkste thema's voor dat gebied zichtbaar gemaakt. In het gebiedsplan worden de prioriteiten jaarlijks vertaald naar concrete opgaven en activiteiten waar we samen met bewoners, ondernemers en partners mee aan de slag gaan. Hieronder volgt een korte beschrijving van de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022. Wilt u de gebiedsagenda in zijn geheel lezen of meer weten over het gebiedsgericht werken in Amsterdam? Klik dan op deze link: https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/stadsdelen/gebiedsgericht/gebiedsagenda/

Prioriteit 1: Verduurzaming samen met bewoners en ondernemers vorm en inhoud geven

Veel bewoners en ondernemers uit De Pijp en de Rivierenbuurt delen de ambities van het gemeentebestuur op het gebied van verduurzaming. Juist in dit dichtbevolkte gebied zien mensen de noodzaak om de luchtkwaliteit te verbeteren en initiatieven te ontplooien om de energietransitie, de circulaire economie en de vergroening te versterken. Ondernemers zijn geïnteresseerd in de mogelijkheden voor duurzaam ondernemen.
Gezien deze betrokkenheid van bewoners en ondernemers ligt de focus in de agenda op duurzaamheidsplannen die samen met deze partijen kunnen worden uitgewerkt.

Prioriteit 2: De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren

De groeiende populariteit van De Pijp en de Rivierenbuurt heeft een weerslag op de leefbaarheid. Door de vele bezoekers neemt de druk op de toch al krappe openbare ruimte toe. Dat betekent dat er heldere keuzes gemaakt moeten worden: meer ruimte voor voetgangers en fietsers, voor spelen en ontmoeten, en minder ruimte voor auto's en overlastgevende activiteiten.
De gemeente zet zich er samen met bewoners en ondernemers voor in om de ongewenste effecten van de drukte tegen te gaan en de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren.

Prioriteit 3: Zorgen voor diversiteit in woningaanbod, winkels en bedrijvigheid

De Pijp en de Rivierenbuurt zijn gewilde woonbuurten. De Pijp wordt vooral geprezen om de kleinschaligheid en de diversiteit van mensen en bedrijven. De Rivierenbuurt wordt gewaardeerd om de relatief rustige woonomgeving, met een gevarieerde bevolkingssamenstelling, een ruim voorzieningenaanbod en een aantrekkelijke stedenbouwkundige structuur.

Wij willen deze kwaliteiten behouden en versterken. Extra aandacht besteden we aan de wijken waar de gevolgen van ingrijpende bouwprojecten het duidelijkst voelbaar zijn.

Prioriteit 4: Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken

Informele contacten tussen de verschillende bevolkingsgroepen en 'samen dingen doen' zijn een belangrijke voorwaarde voor mensen om veiligheid en verbondenheid te ervaren in hun leefomgeving. Veel bewoners zijn enthousiast over het 'dorpse' karakter van hun buurt, waar onderlinge ontmoetingen en het hulp bieden aan elkaar vanzelfsprekend zijn. Een deel van hen merkt dat die vanzelfsprekendheid aan het afnemen is. Daarom zetten we ons ook de komende bestuursperiode in voor de versterking van het gemeenschapsgevoel. Dat doen we in nauwe samenwerking met het netwerk van vrijwilligers, bewoners(organisaties), religieuze instellingen, sociale ondernemers, sport-, kunst- en cultuurinstellingen, stadsdorpen, welzijnswerk en opbouwwerk.

Prioriteit 5: De stapeling van sociale problematiek verminderen

Het imago van De Pijp en de Rivierenbuurt als welvarende wijken verdient nuancering. Hoewel het percentage huishoudens met sociale problematiek lager ligt dan in veel andere gebieden in Amsterdam, betreft het in zo'n dichtbevolkt gebied in absolute zin toch een grote groep. We kunnen op twee niveaus spreken van een stapeling van problemen. Op persoonlijk niveau: bij veel huishoudens die met armoede kampen, zien we ook problemen op het gebied van gezondheid en opvoeding. En op buurtniveau: deze kwetsbare huishoudens concentreren zich veelal in specifieke buurten, waardoor hun problemen impact hebben op de hele omgeving. Het betreft hier vooral de Diamantbuurt, de Tellegenbuurt, de Rijnbuurt en de IJselbuurt.
Politie en zorg- en welzijnsinstellingen geven aan dat niet alleen het aantal mensen met problemen, maar ook de zwaarte van de problematiek toeneemt. Dit soort signalen wordt gestaafd door de gegevens over GGZ-problematiek en het toenemende aantal mensen dat zich eenzaam voelt.
We kunnen stellen dat er in het gebied De Pijp/Rivierenbuurt sprake is van een tweedeling: er wonen veel rijke mensen, maar ook veel mensen met sociale problemen. Die tweedeling biedt ook mogelijkheden: kansrijke bewoners kunnen hun kansarme buurtgenoten tot steun zijn. Bovendien kunnen de hulpverlenende instanties zich heel specifiek richten op de buurten waar de nood het hoogst is.

Prioriteit 6: Meer kansen voor kinderen en jongeren

Veel gezinnen kiezen er bewust voor om in De Pijp/Rivierenbuurt te blijven wonen, vooral vanwege de prettige sfeer en het stedelijke voorzieningenaanbod. Dit dichtbevolkte gebied kent echter ook veel belemmeringen, verlokkingen en bedreigingen voor kinderen en jongeren. De drukte in de openbare ruimte beperkt de bewegingsvrijheid en er is drugshandel en criminaliteit.
Voor de gemeente staat voorop dat alle kinderen en jongeren in Amsterdam binnen hun leefomgeving voldoende kansen aangereikt dienen te krijgen om hun talenten te ontwikkelen en tot gezonde volwassenen uit te groeien. Daarbij horen een kindvriendelijke openbare ruimte en een positief pedagogisch klimaat. De gemeente vindt het ook belangrijk om het gemengde karakter van de bevolking

in stand te houden en segregatie tegen te gaan. Daarom wil zij kinderen en jongeren uit verschillende bevolkingsgroepen op school, maar ook daarbuiten, ruimschoots de gelegenheid bieden om elkaar te leren kennen.

Focusopgave 1
Samenhangende aanpak sociale problematiek in de Diamantbuurt, de Burgemeester Tellegenbuurt en de Rijnbuurt-West

Aanleiding

In de Zuid-Pijp, de Rijnbuurt en de IJselbuurt komt veel sociale problematiek voor. Daarbij gaat het vaak om problemen op meerdere leefgebieden tegelijk: werk, opleiding, inkomen en gezondheid.

De problematiek is het zwaarst in de Diamantbuurt. Volgens de kwetsbaarheidsmonitor van Onderzoek, Informatie en Statistiek is een op de zeven huishoudens in deze buurt vanwege gestapelde problematiek zeer kwetsbaar te noemen. Deze groep (375 huishoudens) maakt 15 procent uit van het totale aantal huishoudens in deze buurt. Een op de vijf huishoudens in de buurt is een langdurig minimahuishouden en de werkloosheid is met 16 procent van de bewoners hoog. In een op de negen huishoudens is er sprake van ernstige psychische klachten. Van de ouderen boven de 65 heeft 38 procent een inkomen onder de armoedegrens.
De Diamantbuurt kent ook een lage score voor sociale cohesie: 5,4 op een maximale score van 10. Het aantal klachten bij het Meldpunt Zorg en Overlast neemt toe; daarbij gaat het om zorgen over of overlast van buren en/of kinderen en jongeren. Bovendien is er overlast in de openbare ruimte, wat voor een onveilig gevoel zorgt.

Ook in de Burgemeester Tellegenbuurt en de Rijnbuurt-West is sprake van een stapeling van sociale problematiek. De Tellegenbuurt telt ongeveer evenveel zeer kwetsbare huishoudens als de Diamantbuurt; het aandeel minimahuishoudens is hier 23 procent. In deze wijk vallen vooral de armoede en kwetsbaarheid onder ouderen op.
In de Rijnbuurt-West ligt het aandeel kwetsbare bewoners zelfs hoger dan in de Diamantbuurt, namelijk bijna een op de vijf; 28 procent van de beroepsbevolking is werkloos en het aandeel minimahuishoudens

is, net als in de Tellegenbuurt, 23 procent. Het gaat in dit kleine buurtje in absolute zin om lagere aantallen dan in de beide andere buurten.
Met een 5,4 scoort zowel de Tellegenbuurt als de Rijnbuurt-West laag wat sociale cohesie betreft. In deze wijken is ongeveer evenveel sprake van ernstige psychische klachten als in de Diamantbuurt. Om deze reden is in 2021 in deze twee buurten gestart met een light-versie van de integrale aanpak.

Beschrijving focusopgave

Het belangrijkste doel van deze integrale aanpak is kwetsbare bewoners beter in staat te stellen om hun eigen situatie te verbeteren. De behoeften en de eigen inbreng van de bewoners staan daarbij centraal. Daartoe ontwikkelen we met alle partijen uit de buurt – bewoners, ondernemers en professionele partners – een activiteitenplan dat we in onderlinge afstemming gaan uitvoeren.
In 2022 bouwen we die samenwerking verder uit naar de sociale buurtteams, zodat de individuele ondersteuning en het gezamenlijke preventieve aanbod goed op elkaar aansluiten.

Naast een unieke aanpak per buurt is er binnen Zuid sprake van een gezamenlijke aanpak met de focusbuurten Marathonbuurt/Bertelmanpleinbuurt en Schinkelbuurt-Zuid in het gebied Oud-Zuid. Ook verstevigen we de samenwerking met vergelijkbare buurten elders in Amsterdam. We ontwikkelen een cijfermatige analysemethode die we in al deze buurten kunnen toepassen en er komt een uitwisselingsprogramma voor de stadsdelen, zodat we van elkaar kunnen leren.
Het college heeft in september 2021 aan de dagelijks besturen van stadsdeel Oost, voor de Dapperbuurt, stadsdeel West, voor de Kolenkitbuurt, en stadsdeel Zuid, voor de Diamantbuurt en de Marathonbuurt, opdracht gegeven om de regie te voeren over de inzet van alle gemeentelijke acties in deze buurten.

In de Diamantbuurt zijn we in 2020 gestart met de gezamenlijke aanpak van een aantal aanbevelingen uit de onderzoeksrapportage. In 2021 hebben we op die aanpak de focus gelegd. De overlast van jongvolwassenen heeft in 2021 de meeste aandacht gekregen. In samenwerking met de politie hebben we een aantal maatregelen genomen tegen de overlast, waardoor bewoners en professionals zich veiliger voelen en er ruimte ontstaat om met elkaar positieve ontwikkelingen op gang te brengen. Met het buurtbudget kunnen initiatieven van bewoners bijdragen aan dit proces. Zo is in het najaar van 2021, na het opheffen van de coronabeperkingen, alsnog het proces gestart van het specifieke buurtbudget voor de Diamantbuurt. Bewoners bepalen hoe het budget besteed gaat worden. In 2022 worden de plannen van de buurt verder uitgewerkt en uitgevoerd.

Daarnaast willen we in 2022 onderzoeken wat we extra kunnen doen voor vrijwilligers en voor de aanpak van GGZ-problematiek in de buurt.

In de Burgemeester Tellegenbuurt is in 2021 kwalitatief onderzoek naar kansen en knelpunten uitgevoerd onder bewoners en professionals. Dit onderzoek is een aanvulling op de cijfermatige analyse.
Samen met de kerngroep van actieve bewoners en professionals hebben we de resultaten hiervan omgezet naar een eerste activiteitenplan, dat in 2022 wordt uitgevoerd.
In de Rijnbuurt-West is inmiddels een netwerk van professionals gevormd. Mede op basis van de cijfermatige analyse vraagt dit netwerk aandacht voor GGZ-problematiek en armoede. In 2022 gaan we hiervoor samen met het netwerk een plan van aanpak ontwikkelen.

Het nieuwe ontwerp voor het President Kennedyplantsoen wordt gerealiseerd in 2022. De buurtwoonkamer Hoodlab, die in de zomer van 2020 zes weken op het plantsoen stond, heeft veel inspiratie opgeleverd voor het ontwerp van en de gewenste programmering op het plein. Op basis hiervan ontwikkelen we samen met bewoners en professionals een passend activiteitenaanbod op en rond het plein. Waar mogelijk wordt dit aanbod uitgebreid naar de rest van de buurt. Ook in de Rijnbuurt-West is het proces van het specifieke buurtbudget eind 2021 gestart en kunnen bewoners in 2022 initiatieven uitwerken en realiseren.

De integrale buurtaanpak is een aanvulling op de pleinenaanpak. Waar de pleinenaanpak zich specifiek richt op de sociale functie en de fysieke inrichting van de pleinen, staat bij de buurtaanpak de sociale opgave in de hele buurt nadrukkelijker centraal.

Beoogde doelen

De Diamantbuurt, de Burgemeester Tellegenbuurt en de Rijnbuurt-West bieden bewoners meer kansen om hun situatie te verbeteren.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Vrijheid en Veiligheid
- Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 2: De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren
- Prioriteit 4: Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken
- Prioriteit 5: De stapeling van sociale problematiek verminderen
- Prioriteit 6: Meer kansen voor kinderen en jongeren

Wat gaan we doen en met wie

In de integrale buurtaanpak werken we samen met alle partijen die in de buurt actief zijn op het gebied van zorg en welzijn. Daaronder vallen bewoners, ondernemers en professionele partners, zoals woningcorporaties, welzijnsorganisaties, politie en maatschappelijk dienstverleners. Met deze samenwerking willen we de effectiviteit van de reguliere inzet maximaliseren. We kijken vanuit het belang van de buurt naar de totale inzet van Zorg, Welzijn, Jeugd, Veiligheid en Beheer in deze buurten, we zoeken naar oplossingen voor knelpunten en benutten kansen. Vanuit het stadsdeel nemen we de regie. Aan de hand van concrete voorvallen formuleren we aanbevelingen voor de volgende bestuursperiode.

In 2022 richten we ons in de Diamantbuurt op het versterken van de saamhorigheid in de buurt, het ondersteunen van vrijwilligers en de aanpak van GGZ-problematiek. In de Tellegenbuurt starten we in samenwerking met onze partners de uitvoering van een eerste activiteitenprogramma. In de Rijnbuurt-West staat de ondersteuning van het eigen initiatief van de bewoners centraal. Bovendien onderzoeken we hoe we bewoners en ondernemers (beter) kunnen ondersteunen bij de omgang met onbegrepen gedrag van buurtbewoners.

In 2022 onderzoeken we bovendien hoe we de werkwijze structureel kunnen implementeren.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

Activiteiten

- *1.1 Het activiteitenplan voor de Diamantbuurt uitvoeren*
  We gaan verder met het uitvoeren en uitbouwen van het activiteitenplan voor de Diamantbuurt. In het begin van 2022 ligt de focus op de plannen voor de besteding van het buurtbudget. Er is blijvende aandacht voor overlast en we bevorderen de sociale cohesie in de buurt. Daarnaast intensiveren we met de sociale partners de ondersteuning van vrijwilligers en de aanpak van GGZ-problematiek.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *1.2 De samenwerking in de Burgemeester Tellegenbuurt verdiepen en uitbreiden*
  In de Tellegenbuurt geeft de pedagogische alliantie in 2022 uitvoering aan een eerste gezamenlijk activiteitenprogramma voor de hele buurt. De (fysieke) activiteiten op het plein zijn de aanleiding om met de bewoners in gesprek te gaan. Op die manier krijgen we beter zicht op de eventuele sociale problematiek van deze bewoners, en op hoe we zouden kunnen helpen.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *1.3 Initiatieven van bewoners in de Rijnbuurt-West stimuleren of ondersteunen*
  Uit de rapportage van het Hoodlab blijkt dat veel bewoners goede ideeën hebben en bereid zijn zich in te zetten voor de buurt en het plein. Bewoners kunnen ervoor kiezen om het specifieke buurtbudget voor de Rijnbuurt-West (deels) in te zetten om de positieve energie om te zetten in concrete acties.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

Focusopgave 2
De sociale functie van drie pleinen versterken

Aanleiding

Pleinen kunnen in een woonbuurt een grote rol spelen bij het verstevigen van de sociale cohesie en het bieden van een stimulerende omgeving voor jong en oud. Zeker in kwetsbare buurten, met veel armoede, eenzaamheid en psychische problematiek, is deze functie van belang. Eerste voorwaarde is wel dat het plein zo is ingericht dat iedereen er graag komt; het dient uit te nodigen tot sport, spel en ontmoeting tussen diverse bevolkingsgroepen.

Het Vechtplein, het Henrick de Keijserplein en het President Kennedyplantsoen liggen alle drie in een kwetsbare buurt. Omwonenden en professionele organisaties hebben vastgesteld dat er verbeteringen nodig zijn wat betreft de fysieke inrichting. Verder kan een verbetering van het activiteitenaanbod op deze drie pleinen bijdragen aan het contact tussen de gebruikers onderling en het contact tussen gebruikers en professionals.

Beschrijving focusopgave

Voor het Vechtplein hebben we vier doelen geformuleerd: verbeteren van de fysieke inrichting, intensivering van de samenwerking tussen de sociale partners rondom het plein, creëren van kansen voor kinderen en jongeren en de viering van het honderdjarig bestaan van de speeltuin. In 2021 zijn er al stappen gezet om deze doelen te bereiken. Er zijn samenwerkingsverbanden gecreëerd tussen de sociale partners, er is gewerkt aan de organisatie van gezamenlijke evenementen en activiteiten en er zijn voorbereidingen getroffen voor de nieuwe inrichting van het plein. In 2022 gaan we hiermee door: we zullen de samenwerkingen verstevigen en het nieuwe ontwerp van het plein realiseren.

Op het Henrick de Keijserplein werd de fysieke inrichting de afgelopen jaren in fases verbeterd. Nu is de derde fase van de herinrichting aangebroken. In deze fase gaan we samen met bewoners en andere buurtpartners verder werken aan een nieuw ontwerp.
Ook op sociaal gebied is er het een en ander gebeurd. De sociale partners hebben de afgelopen jaren gezamenlijk steeds meer activiteiten ontwikkeld, zoals een open spreekuur, waar ze in wisselende samenstellingen met elkaar en met bewoners in gesprek gaan, en kunstworkshops voor kinderen. Ook is er in het najaar van 2020 een kinderwijkraad opgestart. In 2022 gaan we met deze activiteiten verder.

Het President Kennedyplantsoen is een stenig plein dat toe is aan een opknapbeurt. In het verleden was er sprake van veel jongerenoverlast. Door inzet van het jongerenwerk is die overlast flink afgenomen.
In samenspraak met de buurt is er in de afgelopen jaren een ontwerp voor het plein gemaakt. Daarvoor, en voor de programmering op het plein, heeft het Hoodlab in 2020 veel inspiratie geleverd. In 2022 wordt het nieuwe ontwerp gerealiseerd en zullen we samen met bewoners en professionals een passend activiteitenaanbod ontwikkelen voor het plein en de directe omgeving.

Zowel het activiteitenaanbod als de fysieke aanpassingen zijn erop gericht ontmoeting in de buurt te stimuleren en het netwerk van actieve buurtbewoners uit te breiden.
De Rijnbuurt-West heeft voor 2021 en 2022 een eigen buurtbudget gekregen. Daarmee stimuleren wij het eigenaarschap van bewoners en ondernemers en krijgen zij meer zeggenschap over hun buurt en het plein.

Beoogde doelen

De drie pleinen vormen een prettige verblijfsplek en bevorderen de sociale cohesie en het welbevinden van de omwonenden.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 2: De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren
- Prioriteit 4: Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken
- Prioriteit 5: De stapeling van sociale problematiek verminderen
- Prioriteit 6: Meer kansen voor kinderen en jongeren

Wat gaan we doen en met wie

Het nieuwe ontwerp van het Vechtplein, tot stand gekomen via een participatietraject, wordt uitgevoerd. Er komen nieuwe en verbeterde sport- en speelmogelijkheden en het plein wordt groener en daarmee klimaatbestendiger. Ook wordt de toegankelijkheid voor meerdere doelgroepen verbeterd.
Daarnaast zijn stappen gezet wat betreft de samenwerkingen tussen partijen op en om het plein. Zo werken Combiwel, Dynamo, Kindcentrum Catharina, de Ouder- en Kindteams, PuurZuid, Buurt- en

Speeltuinvereniging Amsterdam Zuid, Evean en het Huis van de Wijk Rivierenbuurt in verschillende groepssamenstellingen met elkaar samen. Op het gebied van zorg en welzijn voor zowel jongeren als volwassenen weten partijen elkaar nu goed te vinden, worden activiteitenprogramma's op elkaar afgestemd, ruimtes met elkaar gedeeld en wordt er meer naar elkaar doorverwezen. De partijen hebben de ambitie om deze samenwerking te verstevigen en zichtbaarder te worden als collectief.

Op het Henrick de Keijserplein starten we met de derde fase van de herinrichting; we nemen ook de omgeving van het plein in het ontwerp mee. De nieuwe inrichting biedt betere sport- en speelmogelijkheden en is klimaatbestendig, autoluw en toegankelijk.
Samen met de omliggende basisscholen en Combiwel zetten we de kinderwijkraad voort. De raad gaat zich focussen op verbeteringen voor de buurt en het plein en op maatregelen om eerlijk spelen te bevorderen en pesten tegen te gaan. Een aanvulling daarop is de continuering van het activiteitenaanbod op het plein voor kinderen en jongeren, dat in samenwerking met Combiwel, de basisscholen en de Krajicek Foundation tot stand is gekomen. Ook worden er nieuwe activiteiten voor volwassenen ontwikkeld die kennismaking en samenwerking, en daarmee de sociale cohesie rondom het plein, stimuleren.
De pedagogische alliantie die de afgelopen jaren is opgebouwd met de professionele partijen in de buurt, wordt versterkt.
In 2021 is onder bewoners en professionals een onderzoek uitgevoerd naar tevredenheid over en wensen voor de openbare ruimte en voorzieningen in de buurt. De resultaten van dat onderzoek worden vertaald naar een actieplan, waar in 2022 door de verschillende partijen aan wordt gewerkt. Daarbij richten we de aandacht niet alleen op het plein zelf, maar leggen we de verbinding met de integrale buurtaanpak (focusopgave 1.2).

Van het vernieuwde President Kennedyplantsoen willen we samen met actieve buurtbewoners en partners een bruisend plein maken waar buurtbewoners elkaar ontmoeten en geïnspireerd worden om activiteiten in en voor de buurt te ondernemen. De buurtbewoners hebben aangegeven dat ze een deel van het groen op het plein naar eigen inzicht willen verzorgen. Gemeente en partners helpen en faciliteren bij de uitvoering van activiteiten.
Op basis van de resultaten van het Hoodlab zorgt het netwerk van bewoners en professionals dat onze welzijnspartners in 2021 hebben opgebouwd, in 2022 voor een passend activiteitenaanbod.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Sport en Bos
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

Activiteiten

- *2.1 Fysieke verbeteringen, meer activiteiten en een sterk professioneel netwerk op het Henrick de Keijserplein*
  Het nieuwe ontwerp voor de inrichting van het plein en de omgeving wordt uitgevoerd. In samenwerking met de partners op het plein zetten we het activiteitenaanbod voor kinderen en

jongeren voort en ontwikkelen we nieuwe activiteiten. Signalen uit het veld over het pedagogisch klimaat worden in de pedagogische alliantiebijeenkomsten besproken en zo nodig opgepakt.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *2.2 Nieuwe inrichting en samenwerkingscollectief op het Vechtplein*
  Het nieuwe ontwerp voor het Vechtplein, tot stand gekomen via een participatietraject, wordt uitgevoerd. Instellingen op het gebied van zorg en welzijn voor jeugd en volwassenen gaan nog meer met elkaar ondernemen. Door als collectief te communiceren willen zij zichtbaarder en vindbaarder worden.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *2.3 Activiteitenaanbod op het vernieuwde President Kennedyplantsoen*
  De herinrichting van het plein wordt in 2022 gerealiseerd. In samenwerking met professionele partners en buurtbewoners maken we voor het plein een programma met een mix van sportieve, culturele en groene activiteiten. Initiatieven vanuit de buurt via het specifieke buurtbudget voor de Rijnbuurt-West kunnen hier mogelijk ook een bijdrage aan leveren.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

Focusopgave 3
Samenwerken aan een gevarieerd winkel- en horeca-aanbod, passend bij het karakter van De Pijp

Aanleiding

Het unieke karakter van De Pijp wordt onder andere bepaald door het van oudsher gevarieerde aanbod aan winkels en horecagelegenheden en uiteraard door de Albert Cuypmarkt. Dit is voor veel bewoners een reden om in De Pijp te willen (blijven) wonen en het trekt ook bezoekers uit binnen- en buitenland. Door gentrificatie en veranderingen in het winkellandschap zien we dat het aanbod in De Pijp verandert. Zo doen steeds meer mensen hun boodschappen online. Ook in De Pijp neemt daardoor het aantal winkels voor niet-dagelijkse boodschappen af.

De noodzakelijke overheidsmaatregelen in verband met de coronacrisis hebben de ondernemers in De Pijp hard geraakt. Voor veel ondernemers is het de vraag wat de economische gevolgen van deze crisis zijn en of zij het hoofd boven water kunnen houden.
Vergeleken met andere wijken in Zuid, valt op dat met name de Oude Pijp een hoog aantal zelfstandig ondernemers kent met een Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers, de Tozo-uitkering. Dat komt onder meer doordat in deze wijk veel zelfstandig ondernemers zijn gevestigd. Een deel daarvan werkt bovendien in een sector die hard is geraakt door de crisis. De onzekerheid wordt versterkt door veranderingen in het winkellandschap die al voor de coronacrisis zichtbaar waren.

De Albert Cuypmarkt is als wereldberoemde markt een grote trekpleister in De Pijp. Het functioneren van de markt staat echter al jaren onder druk door leegstand, vergrijzing en een eenzijdig aanbod.
Uit onderzoek blijkt dat onder de Amsterdammers de Albert Cuypmarkt verreweg de populairste markt is. Toch gebruiken de inwoners van De Pijp de Albert Cuypmarkt relatief weinig als wijkmarkt voor de dagelijkse boodschappen. Door de coronacrisis en de bijbehorende maatregelen werden de marktondernemers bovendien geconfronteerd met sterk teruglopende bezoekersaantallen, waardoor een

marktkraam voor velen niet meer rendabel bleek te zijn. De leegstand op de markt is dan ook verder toegenomen.

Het zuidelijke deel van de Van Woustraat valt op door leegstand, kwetsbare ondernemingen en een gebrek aan levendigheid. De verminderde koopkracht van omwonenden heeft zijn weerslag op het karakter van dit winkelgebied.
Voor de gehele Van Woustraat geldt dat er aanwijzingen zijn voor georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Bovendien laat de verkeersveiligheid in de straat te wensen over.

Beschrijving focusopgave

De gemeente heeft als ambitie om de buurteconomie te versterken. Dit vraagt om maatwerk per gebied. In De Pijp hebben we te maken met een diversiteit aan bewoners die gebruikmaken van voorzieningen in de buurt, en ook met een groot aantal bezoekers uit binnen- en buitenland. De uitdaging is om mee te bewegen met de ontwikkelingen, zodat het winkel- en horeca-aanbod blijft aansluiten op de behoefte van bewoners en bezoekers, maar met behoud van het unieke karakter van De Pijp.

Voor winkelgebieden geldt dat ze steeds meer worden gezien als ontmoetingsplek, een place to be (plek waar men graag verblijft), in plaats van als een place to buy (plek waar men koopt). Daarom is het onze ambitie om van de Albert Cuypmarkt weer een volle en gevarieerde markt te maken, waar zowel bewoners als bezoekers en ondernemers graag verblijven. Om dat te realiseren wordt de markt opnieuw ingericht.

Ondernemers spannen zich samen met de gemeente in om het unieke karakter van De Pijp te behouden en bewoners te stimuleren lokaal te kopen. Een van de acties is de door ondernemers geïnitieerde marketingcampagne 'De Pijp Dooft Nooit'.
In de 'Straatgerichte aanpak aantrekkelijke winkelgebieden' werken gemeente, ondernemers en pandeigenaren samen om te voorkomen dat groei en verandering ten koste gaan van de eigen identiteit en de diversiteit van een straat of winkelgebied. We ontwikkelen gezamenlijk een toekomstvisie en bundelen de krachten in een publiek-private samenwerking.

Voor ondernemers die het moeilijk hebben in deze onzekere tijd, zetten we ons extra in. Ook de veiligheid van de Van Woustraat vraagt om extra inzet.
Bovendien stimuleren we de ondernemers op het vernieuwde Archiefterrein om met elkaar samen te werken en deze culturele hotspot in De Pijp bekender en levendiger te maken. Voor de herinrichting van winkelstraten is samenwerking met de betrokken ondernemers essentieel. Kwesties als laden en lossen, inzameling van bedrijfsafval, fietsparkeren, (verkeers)veiligheid en ruimte voor de voetganger dienen hun weerslag te vinden in de projectplannen (zie focusopgave 4).

Beoogde doelen

Aantrekkelijke en economisch solide winkelgebieden in De Pijp.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Open en tolerante stad
- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Verduurzaming samen met bewoners en ondernemers vorm en inhoud geven
- Prioriteit 2: De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren
- Prioriteit 3: Zorgen voor diversiteit in woningaanbod, winkels en bedrijvigheid
- Prioriteit 4: Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken

Wat gaan we doen en met wie

We ondersteunen initiatieven van ondernemers en organiseren doorlopend contact met de bedrijveninvesteringszones (BIZ's) in De Pijp. Samen met ondernemers en bewoners werken we aan initiatieven die bijdragen aan het behoud van een gevarieerd winkel- en horeca-aanbod, passend bij het unieke karakter van De Pijp. Ook betrekken we ondernemers bij het opstellen en uitvoeren van herinrichtingsplannen voor de winkelstraten.

In het bestemmingsplan De Pijp 2018 is een regeling opgenomen ter bescherming van ambachtelijke bedrijvigheid. Hierover informeren wij huurders en verhuurders en we houden toezicht op naleving van deze regeling.

Ondernemers die geraakt zijn door de coronacrisis, kunnen voor ondersteuning terecht bij het adviespunt aan de Rijnstraat 113. Adviseurs van de afdeling Ondersteuning Ondernemers van WPI (Werk, Participatie en Inkomen) kijken samen met de ondernemer naar gepaste ondersteuning. Denk aan hulp bij schulden, hulp bij het maken van de overstap naar een baan in loondienst, hulp bij mentale klachten of ondersteuning door met de ondernemer te sparren. In nauwe samenwerking met de lokale BIZ's en sociale partners zoals PuurZuid wordt dit adviespunt onder de aandacht gebracht bij de doelgroep, de ondernemers in zwaar weer.

Het vernieuwde Archiefterrein biedt een gevarieerd kunst- en cultuuraanbod, met cultuurclubhuis CC Amstel, de OBA, broedplaats Cinetol, de kunstvakschool IVKO en de nieuwe broedplaats Tempel. Ook is er een divers aanbod van horecagelegenheden en kleine winkels. Bovendien hebben zich onlangs veel bedrijven in de buurt gevestigd. We ondersteunen deze ondernemers bij het verstevigen van hun samenwerking.

We gaan verder met de 'Straatgerichte aanpak aantrekkelijke winkelgebieden' en het uitbouwen van de publiek-private samenwerking tussen gemeente, ondernemers en pandeigenaren op de Ceintuurbaan, Van Woustraat, Albert Cuypstraat en Ferdinand Bolstraat. De eerste stappen op weg naar deze samenwerkingsvorm zijn in voorgaande jaren gezet.
Bij de straatgerichte aanpak gaat het om een continu proces, waarbij iedere straat een eigen tempo en energie kent. Wij bewegen mee met de actuele ontwikkelingen.

In 2022 richten we ons nog steeds vooral op de Ceintuurbaan en de Van Woustraat. Daar willen we de samenwerking tussen ondernemers, gemeente en pandeigenaren, die we in 2021 zijn gestart, verstevigen en we willen komen tot concrete acties vanuit de gezamenlijke toekomstvisie.

In Gebiedsplan 2021 lag de focus op veiligheid in het zuidelijke deel van de Van Woustraat. Deze focus wordt nu uitgebreid naar de gehele Van Woustraat en in samenwerking met verschillende ketenpartners vertaald naar een integrale aanpak. Doelen zijn: versterking van de weerbaarheid onder ondernemers, vergroting van de leefbaarheid en veiligheid voor ondernemers en bewoners, en bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

In 2021 hebben we samen met de ondernemers van de Albert Cuypmarkt plannen gemaakt voor verbeteringen op de korte termijn. Dit heeft geleid tot een plan voor de herinrichting van de markt. In 2022 wordt dit uitgevoerd.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: GWS - Afval en Grondstoffen
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

Activiteiten

- *3.1 Samenwerking met de lokale ondernemers en bewoners*
  Wij stimuleren en ondersteunen initiatieven van ondernemers die bijdragen aan deze focusopgave. We bouwen verder aan de samenwerking met ondernemers en betrekken hier ook bewoners bij. Voor het behoud van ambachtelijke bedrijvigheid zien we toe op het naleven van de regeling in het bestemmingsplan De Pijp 2018. We informeren verhuurders en huurders hier actief over.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam, Gebiedspool en Vergunningen, Toezicht en Handhaving

- *3.2 Extra aandacht voor herstel na corona*
  Ondernemers die geraakt zijn door de coronacrisis, kunnen bij het adviespunt aan de Rijnstraat 115 terecht voor hulp bij schulden of mentale klachten en ondersteuning bij het maken van de overstap naar een baan in loondienst.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- *3.3 Een volle, gevarieerde en aantrekkelijke Albert Cuypmarkt*
  We geven uitvoering aan het inrichtingsbesluit dat eind 2021 is genomen. Hierdoor kunnen lege plekken op de markt worden gevuld. Ook kunnen meer winkeliers in de Albert Cuypstraat een kraam op de markt krijgen. Met meer experimentele plekken komt er extra ruimte voor ondernemers met een kwalitatief hoogwaardig en onderscheidend aanbod. Zo is vernieuwing mogelijk.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadswerken

- *3.4 Een veilige Van Woustraat*
  Voor een veiliger Van Woustraat zetten we preventieve en repressieve maatregelen in. De preventieve maatregelen bestaan onder andere uit voorlichting en training van ondernemers en gerichte interventies op het gebied van jeugdproblematiek. De repressieve maatregelen zijn gericht op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Veiligheid

- *3.5 Straatgerichte aanpak aantrekkelijke winkelgebieden*
  In de Van Woustraat en op de Ceintuurbaan is eind 2021 een kerngroep van ondernemers en ambtenaren gevormd, die samen de identiteit van de straat ontwikkelen. Ze bepalen de kernwaarden van de straat en formuleren acties die de kernwaarden versterken. Ook bouwen ze een relatie op met pandeigenaren en betrekken ze hen waar mogelijk bij het proces. Verder blijven we alert op leegstand, te huur staande panden en mutaties.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Economische Zaken en GWS – Stadsdelen Gebiedsteam

- *3.6 Samenwerking ondernemers op het vernieuwde Archiefterrein*
  Om de bekendheid van het Archiefterrein als culturele hotspot te vergroten, stimuleren we de ondernemers om nauwer samen te werken en bieden daar ondersteuning bij.
  We onderzoeken of er draagvlak onder ondernemers is om een collectief te vormen en zo hun slagkracht te versterken.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 4
Een leefbare en duurzame Pijp

Aanleiding

De Pijp is een van de populairste buurten van Amsterdam. En ook een van de drukste, enerzijds door de hoge bevolkingsdichtheid en anderzijds door de grote aantallen bezoekers. Door de beperkte openbare ruimte en de smalle straten zitten voetgangers, fietsers en auto's elkaar vaak in de weg. Voor ontspanning, spelen en groen is er in de openbare ruimte weinig plaats. Onderwerpen als verkeersopstoppingen, fietsparkeren, luchtkwaliteit, zwerfafval, geluidsoverlast en gebrek aan ruimte voor ontmoeten en spelen komen vaak terug in de gesprekken die wij voeren met buurtbewoners en andere betrokkenen.

Het Sarphatipark in het hart van De Pijp is een van de spaarzame stukjes groen in deze dichtbevolkte buurt. Het is relatief gezien het drukste park van Amsterdam. Veel verschillende doelgroepen maken gebruik van het park: omwonenden, toeristen, hondenbezitters, ouders met jonge kinderen en scholen. Er wordt ook veel gesport. Dit intensieve gebruik heeft effect op de inrichting en de onderhoudsstaat van het park.
Naar aanleiding van de vele overlastmeldingen van omwonenden en een aantal ernstige incidenten in het voorjaar van 2021 is er extra aandacht gekomen voor de veiligheid in het park. Er is vooral overlast van jongeren, groepen die drank en middelen gebruiken, en dak- en thuislozen. Zij zorgen ook voor veel (slaap)afval.

Leefbaarheid en duurzaamheid zijn belangrijke thema's voor bewoners en ondernemers in De Pijp. Dat blijkt uit het feit dat vele bewoners zich individueel of als collectief inzetten voor een leefbare en duurzame Pijp.

Beschrijving focusopgave

Om De Pijp leefbaar te houden en duurzamer te maken, heeft het stadsbestuur heldere keuzes gemaakt: meer ruimte voor voetgangers en fietsers, voor spelen en ontmoeten, minder ruimte voor auto's. Deze ambities komen tot uiting in het beleid en de plannen voor De Pijp. Veel taken op het vlak van duurzaamheid en leefbaarheid zijn al onderdeel van het reguliere werk van de gemeente. Voorbeelden daarvan zijn de inzet van een extra buurtconciërge in De Pijp, de aanpak van bijplaatsing van vuilnis rondom afvalcontainers en de herinrichtingsplannen voor de Van Woustraat, de Frans Halsbuurt en de Gerard Doubuurt. Deze activiteiten lopen vanzelfsprekend door in 2022.
In deze focusopgave beschrijven we de extra acties die we in 2022 ondernemen voor een leefbare en duurzame Pijp.

Een duurzame, leefbare wijk creëren lukt alleen met de inzet van bewoners en ondernemers uit de buurt. Daarom biedt de gemeente graag ondersteuning aan buurtinitiatieven die aansluiten bij de duurzaamheidsambities van de gemeente. We geven advies, verbinden mensen en partijen met elkaar, stimuleren verspreiding van kennis, nemen barrières weg, verstrekken opdrachten en subsidies, en stellen fysieke of digitale ruimte beschikbaar zodat initiatiefnemers elkaar kunnen ontmoeten. Indien mogelijk is samenwerking met initiatiefnemers ook een optie.
De gemeente neemt ook zelf initiatief. Het stedelijke programma Autoluw biedt een kader voor een integrale aanpak van grote herinrichtingsprojecten in de Oude Pijp, zoals in de Frans Halsbuurt, de Gerard Doubuurt en het noordelijke deel van de Van Woustraat. Bij de ontwerpen voor de openbare ruimte in deze projecten wordt rekening gehouden met de stedelijke ambities op het terrein van laden en lossen, verkeersveiligheid, luchtkwaliteit, fietsparkeren en het opheffen van parkeerplaatsen. Ook in de rest van de wijk kijken we hoe we deze ambities kunnen verwezenlijken.

Beoogde doelen

Een leefbare en duurzame Pijp met:
- Meer ruimte voor ontmoeten en spelen;
- Minder vuil, meer groen in de openbare ruimte;
- Duurzamer energieverbruik

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Verduurzaming samen met bewoners en ondernemers vorm en inhoud geven
- Prioriteit 2: De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren
- Prioriteit 4: Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken

Wat gaan we doen en met wie

Voor een leefbare en duurzame Pijp werken we actief samen met partners uit de buurt zoals het Natuur&Milieuteam Zuid, Groen Gemaal, Wijkcentrum De Pijp, Combiwel, Vereniging het Sarphatipark en bewonersvereniging Gerard Doubuurt. We ondersteunen en faciliteren initiatieven in het kader van duurzaamheid en leefbaarheid. In het Hercules Segherskwartier wordt in samenspraak met bewoners en de woningbouwvereniging gekeken naar uitdagingen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid op en rondom het Hercules Seghersplein, en naar oplossingen daarvoor.

Samen met politie, handhaving en zorgpartijen als GGZ, GGD en jongerenwerk zetten we ons in om de leefbaarheid en veiligheid in het park te verbeteren. In samenwerking met de directie Afval en Grondstoffen blijven wij maatregelen treffen om de plaatsing van afval op probleemlocaties tegen te gaan. Ook werken we samen met verschillende directies aan actuele overlastsituaties.

De herinrichtingsprojecten in de Frans Halsbuurt, Gerard Doubuurt en Van Woustraat Noord zijn onderdeel van het programma de Oude Pijp.
Na verschillende onlinebijeenkomsten over en na inspraak op het voorlopig ontwerp wordt begin 2022 het definitieve ontwerp voor de herinrichting van de Frans Halsbuurt vastgesteld. De uitvoering van de herinrichting start eind 2022.
Afgelopen jaar is het 'Openbare Ruimteplan Gerard Doubuurt', een voorloper van de aanstaande herinrichting, opgeleverd. Daarin zijn verschillende kortetermijnmaatregelen geformuleerd om de openbare ruimte in de buurt te verbeteren. Samen met de bewonersvereniging Gerard Doubuurt gaan we hiermee aan het werk. Daarnaast gaan we de uitgangspunten voor de herinrichting formuleren. Deze worden eind 2022 in een Nota van Uitgangspunten vastgesteld.

Op basis van de uitgangspunten voor de herinrichting van het noordelijke deel van de Van Woustraat, waarover afgelopen jaar is besloten, wordt midden 2022 het definitieve ontwerp van de herinrichting vastgesteld en gepresenteerd aan de buurt.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: GWS - Afval en Grondstoffen
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: R&E - Wonen

Activiteiten

- *4.1 Initiatieven op het gebied van groen, leefbaarheid en duurzaamheid stimuleren en faciliteren*
  We ondersteunen bewoners en ondernemers die zich verenigen voor de verbetering van de leefbaarheid, zoals het collectief van BIZ's in de Oude Pijp, de werkgroep De Schone Pijp, de actieve bewonersgroep in het Hercules Segherskwartier, bewonersvereniging Gerard Doubuurt en duurzaamheidscommunity IN De Pijp. IN De Pijp zet zich onder meer in voor de collectieve inkoop van zonnepanelen. We ondersteunen het ondernemersinitiatief voor collectieve bedrijfsafvalinzameling op

het Gerard Douplein en in de Eerste van der Helststraat. Het initiatief Elektrisch Deelrijden De Pijp (EDdePijp) in de Hemony- en Willibrordusbuurt start met de komst van buurthubs voor elektrische deelvoertuigen. Het Natuur&Milieuteam Zuid, dat initiatiefnemers van groenprojecten in De Pijp en de Rivierenbuurt ondersteunt en adviseert, wordt in 2022 opnieuw gefinancierd.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *4.2 Programma de Oude Pijp uitvoeren*
  Het programmateam Oude Pijp zorgt ervoor dat de stedelijke ambities voor laden en lossen, verkeersveiligheid, luchtkwaliteit, fietsparkeren en het opheffen van parkeerplaatsen in samenhang worden geïntegreerd in de verschillende herinrichtingsprojecten in de Oude Pijp. We werken toe naar een autoluwe, veilige, groene en duurzame wijk. Er worden parkeerplekken opgeheven om meer ruimte te maken voor fietsparkeren, logistiek en afvalinzameling. Zo maken we de openbare ruimte toegankelijker. Ook wordt onderzocht hoe rijrichtingen in De Pijp geoptimaliseerd kunnen worden voor een goede verkeerscirculatie. Bewoners van de Oude Pijp worden betrokken bij de uitwerking van de plannen.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *4.3 Leefbaarheid en veiligheid Sarphatipark verbeteren*
  Het zuidelijke deel van het Sarphatipark is inmiddels opgeknapt en in 2022 is het noordelijke deel aan de beurt. Onder andere de sport- en speelfaciliteiten, het hondenveld, de waterafvoer, en de toegankelijkheid zullen worden verbeterd.
  Op 1 juli 2021 is de Sarphatiparkbuurt voor in ieder geval een jaar aangewezen als overlastlocatie. De politie kan overlast gevende personen een tijdelijk verblijfsverbod opleggen. Voor de dak- en thuislozen is er een persoonsgerichte aanpak. We blijven met bewoners afstemmen over de actuele situatie.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Veiligheid

Focusopgave 5
De Rivierenbuurt klimaatbestendig maken

Aanleiding

De Rivierenbuurt is een van de buurten in de stad waar de klimaatverandering zich het sterkst laat voelen. Door de lage ligging ontstaat er bij zware regenval extreme wateroverlast, bij droogte komt het grondwaterpeil soms juist te laag te staan, wat vervelende gevolgen kan hebben voor de fundering van de woningen. Bovendien zorgt de grote mate van verstening in de zomer voor hittestress. Om de buurt klimaatbestendiger te maken dienen deze knelpunten te worden aangepakt.

Beschrijving focusopgave

De Rivierenbuurt staat al langer op de prioriteitenlijst van het programma Rainproof. Zo wordt er al enige tijd gewerkt aan vernieuwing van het rioolstelsel. Maar om echt effect te sorteren, zijn er grootschaligere ingrepen nodig die de hele buurt bestrijken. We moeten er bijvoorbeeld voor zorgen dat het water de riolen goed kan bereiken en dat er meer groen komt. Dit zijn belangrijke aandachtspunten bij de herinrichting van straten en (speel)pleinen. Behalve gemeente en Waternet kunnen ook bewoners, ondernemers en de woningbouwcorporaties veel doen, bijvoorbeeld met groenprojecten of door tegels in de tuinen te vervangen door groen.

In 2021 is er hard gewerkt aan het klimaatbestendiger maken van de Rivierenbuurt en het opbouwen van een brede interne en externe samenwerking op dit vlak. In 2022 gaan we daarmee door. In 2022 beginnen we met de uitvoering van nog meer projecten in de openbare ruimte.

We hebben in 2021 onderzoek laten uitvoeren naar bewustwording op het gebied van klimaatbestendigheid in de Rivierenbuurt. Hieruit is gebleken dat we nog veel winst kunnen behalen door mensen beter te informeren over de opgave waar we voor staan, over de maatregelen die nodig zijn om de uitdagingen het

hoofd te bieden, over de gevolgen daarvan voor de buurt en over wat men zelf kan doen om mee te helpen, bijvoorbeeld in de eigen tuin. Met deze bevindingen gaan we in 2022 aan de slag.
Daarnaast bouwen we voort op het externe netwerk door het te verstevigen en eventueel uit te breiden.

Beoogde doelen

Minder hittestress en wateroverlast in de Rivierenbuurt.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 1: Verduurzaming samen met bewoners en ondernemers vorm en inhoud geven
- Prioriteit 2: De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren

Wat gaan we doen en met wie

Samen met Waternet, de programmateams Rainproof en Klimaatadaptatie, het Natuur&Milieuteam Zuid, woningcorporaties, bewoners, ondernemers en andere partners in de wijk werken we op verschillende manieren aan het klimaatbestendig maken van de Rivierenbuurt. We gaan verder met de geplande onderhoudswerkzaamheden om straten en pleinen zo klimaatbestendig mogelijk in te richten en we betrekken bewoners daar actief bij.

Vergroening helpt tegen wateroverlast én tegen hittestress. Bewoners, ondernemers en woningcorporaties kunnen daaraan met kleine initiatieven een grote bijdrage leveren. Daarom gaan we samen met de teams Rainproof en Klimaatadaptatie en met het Natuur&Milieuteam Zuid de bewustwording rondom klimaatbestendigheid verder vergroten door gerichtere informatie te verspreiden en een buurtgerichte campagne te starten. Ook zorgen we voor meer hulp en ondersteuning op maat, zodat bewoners, ondernemers en andere wijkpartners die zelf een steentje willen bijdragen aan het klimaatbestendig maken van de buurt, daar de juiste handvatten voor krijgen.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: GWS - Stadswerken

Activiteiten

- *5.1 Straten klimaatbestendig inrichten*
  Samen met Waternet werken we in 2022 verder aan een klimaatbestendiger inrichting van een aantal straten en pleinen. Op diverse locaties vergroot Waternet de rioolcapaciteit en worden wadi's aangelegd om de druk op de riolen te verminderen. In de straten brengen we meer groen terug, geven

we de bomen meer ruimte en maken we de parkeervakken groter, zodat de auto's de waterafvoerkolken niet meer blokkeren en het water makkelijker kan wegstromen. De werkzaamheden aan de Maasstraat en Niersstraat worden afgerond, waarna we verder gaan met delen van de Waalstraat, de President Kennedylaan en het IJselplein. Ook de nieuwe inrichting van het President Kennedyplantsoen en het Vechtplein zorgen in 2022 voor betere afwatering en minder hittestress.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *5.2 Bewustwordingscampagne voortzetten en initiatieven stimuleren*
  Veel mensen in de Rivierenbuurt willen een stukje van hun buurt vergroenen, maar zij weten niet altijd welke mogelijkheden er zijn of waar te beginnen. Daarom gaan we zorgen voor buurtgerichte informatie die makkelijk vindbaar is. Samen met partners uit de wijk geven we vorm aan deze bewustwordingscampagne die tot doel heeft de bewoners een helder beeld te geven van de problemen waar we voor staan en hen bekend te maken met de mogelijkheden om zelf of samen met anderen aan de slag te gaan.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- *5.3 Pilot uitvoeren met Rainproof-coaches*
  Uit het in 2021 uitgevoerde onderzoek is ook gebleken dat advies op maat voor buurtbewoners en -organisaties belangrijke handvatten kan bieden om zelf tuinen zo aan te passen dat de afwatering verbetert en er meer regenwater kan worden opgeslagen voor droge tijden. In 2022 starten we een pilot met Rainproof-coaches die bewoners gaan adviseren en informeren over de mogelijkheden in hun eigen tuin.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ruimte en Duurzaamheid

Focusopgave 6
Fijn ouder worden in De Pijp, Rivierenbuurt

Aanleiding

Van alle stadsdelen telt stadsdeel Zuid de meeste ouderen. In De Pijp, Rivierenbuurt lag het aantal 65-plussers in 2021 op circa 8.600, iets hoger dan in de andere twee gebieden van dit stadsdeel – Buitenveldert, Zuidas en Oud-Zuid – en naar verwachting zullen het er in 2030 meer dan 10.000 zijn. Van de 65-plussers is op dit moment bijna 40 procent ouder dan 75. De grote groep ouderen, die de komende jaren nog zal groeien, brengt nu en in de toekomst een aantal uitdagingen met zich mee.
Veel ouderen willen graag in hun buurt blijven wonen, omdat zij daar hun sociale netwerk hebben, maar de meeste woningen in De Pijp, Rivierenbuurt zijn niet levensloopbestendig en kunnen ook niet worden aangepast. Zo'n 3.000 bewoners van 65 jaar of ouder hebben een woning die alleen met een trap toegankelijk is. Als ouderen hun huis moeilijk in of uit komen, levert dat niet alleen praktische problemen op, maar kan dat ook leiden tot sociale problemen zoals eenzaamheid.
Door het coronavirus en de bijbehorende maatregelen is weer duidelijk geworden hoezeer de kwetsbaarheid toeneemt met de leeftijd. Om ouderen de kans te geven in hun buurt te blijven wonen is er aandacht nodig voor de woonomstandigheden, maar ook voor de inrichting van de openbare ruimte en voor het voorzieningen- en zorgaanbod en het sociale netwerk.

Beschrijving focusopgave

We streven naar een ouderenvriendelijke wijk. In 2020 heeft het stadsdeel samen met de stadsdorpen en maatschappelijke organisaties het Uitvoeringsplan Ouderen opgesteld. Dit plan is met name gericht op preventie en heeft als doel de fysieke en mentale gezondheid van ouderen te bevorderen, zodat zij zo lang mogelijk prettig zelfstandig kunnen wonen.
In 2021 was het door corona niet goed mogelijk fysieke bijeenkomsten te organiseren. Wel zijn wij doorgegaan met de voorbereiding van voorlichtingsactiviteiten voor ouderen. Zodra het weer kan, zullen

we deze activiteiten opstarten. Ook voeren we het Programma Ouderenhuisvesting uit, dat inhoudt dat er bij nieuwbouw- en transformatieprojecten (geclusterde) ouderenwoningen worden gerealiseerd.

Met deze focusopgave pakken we zowel de sociale aspecten van het Uitvoeringsplan Ouderen als de fysieke aspecten aan. Dat doen we voor heel stadsdeel Zuid. We brengen verder in kaart wat er nodig is om fijn ouder te worden in Zuid, op het gebied van zorg en welzijn, wonen en de inrichting van de openbare ruimte. We inventariseren wat er al gebeurt en/of wordt ontwikkeld en wat er in aanvulling daarop nog kan worden geïnitieerd. Daarbij maken we gebruik van de gebiedsspecifieke kansen en netwerken, en bouwen we voort op wat er bekend is over de behoeften van doelgroep. Samen met de stedelijke programmateams, partners in de wijken en de doelgroep werken we komend jaar concrete oplossingen en activiteiten uit.

Beoogde doelen

Bewoners kunnen prettig oud worden in De Pijp, Rivierenbuurt, in een levensloopbestendige woning en met een bereikbaar en passend voorzieningenaanbod in hun buurt.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:
- Prioriteit 2: De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeteren
- Prioriteit 3: Zorgen voor diversiteit in woningaanbod, winkels en bedrijvigheid
- Prioriteit 4: Veiligheidsgevoel en verbondenheid op buurtniveau versterken
- Prioriteit 5: De stapeling van sociale problematiek verminderen

Wat gaan we doen en met wie

Met stedelijke directies en zorg- en welzijnsorganisaties werken we aan een compleet aanbod van wonen, welzijn en zorg in een goed begaanbare wijk. Daarnaast werken we voor deze focusopgave nauw samen met de andere twee gebieden van stadsdeel Zuid.
Ook in 2022 gaan wij ouderen helpen meer gebruik te maken van bestaande regelingen en voorzieningen om hun woonsituatie te verbeteren. We doen dit samen doen met woningcorporaties, Stichting !WOON, maatschappelijke partners en het stedelijke programmateam Ouderenhuisvesting. We betrekken ouderengroepen bij de communicatie met buurtbewoners.
Daarnaast zetten we ons in voor de realisatie van nieuwe seniorenwoningen bij transformatieprojecten. Met corporaties, projectteams en projectontwikkelaars bespreken we de mogelijkheden om ouderenwoningen te realiseren.
Tot slot maken we de openbare ruimte toegankelijker en creëren we extra ontmoetingsplekken.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: R&E - Wonen

Activiteiten

- *6.1 Ouderen stimuleren om gebruik te maken van de beschikbare regelingen, en het aanbod van ouderenwoningen uitbreiden*
  Als aanvulling bij de informatiemarkt (begin 2022) zetten we communicatiemiddelen in om ouderen bekender te maken met regelingen en voorzieningen, zoals de verhuisregelingen 'Van Groot naar Beter' en 'Van Hoog naar Laag', wooncoaches en andere vormen van woon- en verhuisbegeleiding. Daarnaast vragen we aandacht voor de bouw van ouderenwoningen bij transformatieprojecten en gebiedsontwikkeling. Actuele projecten zijn de bouw van geclusterde ouderenwoningen in de Trompenburgerstraat (De Alliantie), de renovatie van het Rivierenhuis (Eigen Haard) en ouderenwoningen in het ontwikkelgebied Kop van Zuidas. In 2022 worden aan het Valeriusplein dertig vrijesectorwoningen voor ouderen opgeleverd.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedspool

- *6.2 Ruimte maken voor ontmoeting, de openbare ruimte toegankelijker maken en mobiliteit vergroten*
  Als onderdeel van een aantal herinrichtingsprojecten en groot-onderhoudsprojecten maken we de openbare ruimte toegankelijker voor mensen die minder goed ter been zijn en creëren we meer en betere ontmoetingsplekken. Op het Henrick de Keijserplein, het Vechtplein en het President Kennedyplantsoen komt meer ruimte voor ontmoeting. Vooruitlopend op de herinrichting worden in de Gerard Doubuurt al maatregelen genomen om de toegankelijkheid van de stoepen te vergroten. In diverse straten in de Rivierenbuurt wordt groot onderhoud uitgevoerd en worden de stoepen breder, de oversteekplaatsen korter en de straten toegankelijker gemaakt. In het zuidelijke deel van de Ferdinand Bolstraat worden de tramhaltes toegankelijker voor rollator en rolstoel en zal ook de toegankelijkheid van het Cornelis Troostplein verbeterd worden.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- *6.3 Het zorg- en welzijnsaanbod optimaliseren*
  In 2022 gaan we samen met partners uit de Alliantie Wijkzorg door met het in de praktijk brengen van het Uitvoeringsplan Ouderen 'Prettig en gezond oud worden in Amsterdam Zuid'. Wij monitoren de wensen en behoeften van ouderen op het gebied van zorg en welzijn, en waar nodig verbeteren we het aanbod. Extra aandacht gaat naar preventie, (mentale) gezondheid, zingeving en het onderhouden van sociale contacten. Ook het vergroten van de digitale vaardigheden is een speerpunt. Welzijnspartners gaan contact zoeken met ouderen die door de coronacrisis geïsoleerd zijn geraakt.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedspool